

Møde med Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri 13. november 2008

Et refleksionspapir fra Den Danske Dyrlægeforening

Målet med veterinærforliget kan for så vidt angår indsatsen i danske husdyrbesætninger kort opsummeres til følgende:

- At øge velfærden betydeligt
- At sikre dyrs transportegnethed
- At styrke det nationale beredskab over for husdyrsygdomme og alvorlige smitsomme sygdomme som svinepest og mund- og klovesyge
- At højne kvaliteten af den veterinære indsats
- At mindske unødige administration og krav om dokumentation
- At give lettere adgang til medicin

Den Danske Dyrlægeforening kan fuldt ud tilslutte sig disse mål, som bedst nås gennem en velfunderet veterinærfaglig overvågning og rådgivning, snarere end gennem øget kontrol.

Erfaring fra international praksis viser, at indsatsen skal bygges op om fire ligeværdige søjler, nemlig: sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed. Fire elementer, der er indbyrdes afhængige. Det er derfor væsentligt, at denne indbyrdes sammenhæng indgår som overordnet mål i de fremtidige rådgivningskoncepter. Grundlaget for en *helhedsvurdering* skal være til stede.

Sundhedsrådgivningsaftalerne (SR) har siden 1995 været krumtappen i sygdomsforebyggelsen og sygdomsbehandlingen. Under veldefinerede betingelser har der været mulighed for, at landmanden har kunnet udføre dele af den medicinske behandling. Da Ny Sundhedsrådgivning (NySR) blev indført i kvægbesætninger for to år siden, blev disse betingelser mere konkrete – byggende på såvel objektive som kliniske observationer.

Positive erfaringer fra NySR bør indgå i revisionen af SR. Både inden for kvæg- og svineområdet.

Uddybende bemærkninger

Den praktiserende dyrlæge løser i dag sine opgaver gennem tæt kontakt til de enkelte husdyrbesætninger, hvilket giver mulighed for en intens dialog med de pågældende besætningsejere og staldpersonalet. Denne grundlæggende metode skaber netop resultater i forhold til veterinærforligets målsætninger – bl.a. fordi:

- Ethvert dyr og enhver besætning er unikt
- Dyrlægen sikrer kvaliteten i rådgivningsarbejdet ved hjælp af sin videnskabelige og metodiske tilgang til besætningen. Således indsamler og analyserer dyrlægen alle tilgængelige data, trækker på sin erfaring via et stort besætningskendskab til andre sammenlignelige besætninger og sammenholder disse ofte komplekse problemstillinger i den rette kontekst. Handlingsplaner tilpasset situationen i den enkelte besætning kan iværksættes med fokus på sundhed, produktion og dyrevelfærd

- Dyrlægen sørger løbende for at erhverve sig en opdateret viden med anvendelse af nye forskningsmetoder og – viden. Denne dynamiske og problembaserede tillæring er stærkt påkrævet i et landbrug i rivende udvikling – også på det højteknologiske plan
- Kvalitet i det daglige arbejde som praktiserende dyrlæge og central rådgiver i de danske husdyrbesætninger er *ikke* et resultat af en tjekliste eller en manual. Dertil er problemstillingerne i et moderne husdyrbrug alt for komplekse. Det er selve dyrene, der giver svarene på velfærden i besætningen, og dyrlægen er som den eneste fagperson i stand til at foretage en helhedsvurdering af dyrs sundhed og velfærd
- Dyrlægen sætter sin autorisation i pant for den høje kvalitet.

Veterinærforligets mål vil *kun* kunne opfyldes ved at:

- Dyrlægen fortsat har en tæt og hyppig kontakt til den enkelte besætning, så der hurtigt og effektivt kan sættes ind
- Dyrlægen fortsat har en central rolle i forhold til rådgivning og overvågning af den enkelte besætning
- Dyrlægen fortsat har mulighed for at udvise rettidig omhu i relation til produktionssygdomme på besætningsniveau (f.eks. skuldersår hos svin og halthed hos køer)
- Dyrlægen fortsat har en central og strategisk rolle i den nationale overvågning og bekæmpelse af smitsomme husdyrsygdomme (f.eks. svinepest, mund- og klovesyge, bluetongue) og udbredelse af zoonoser (f.eks. salmonella, campylobacter)
- Indførelsen af obligatorisk egenkontrol for alle besætninger.

Den Danske Dyrlægeforening finder øvrige interessenters forslag om en ny sundhedsrådgivningsordning for *stærkt kritisable* og direkte *uforenelige* med veterinærforligets målsætninger på følgende centrale områder:

- Reduktion af dyrlægens besøgsfrekvens i besætningerne til 6 årlige besøg er i direkte modstrid med ønske om en hurtig og effektiv veterinærfaglig indsats. (I øjeblikket er der 52 besøg i malkekvægsbesætninger med Ny Sundhedsrådgivning, 12 i kvægbesætninger med Gammel Sundhedsrådgivning og 12 besøg i svinebesætninger med rådgivningsaftaler)
- Landmænd/lægfolk skal pludselig kunne stille diagnoser og indlede behandlinger uden den nødvendige veterinærfaglige uddannelse. I direkte modstrid med ønsket om at øge velfærden betydeligt – og i øvrigt i konflikt med dyrlægeoven
- Data, tjeklister og manualer skal danne grundlag for en virtuel velfærdsovervågning direkte i modstrid med ønske om at øge velfærden betydeligt
- Man negligerer fuldstændig strukturudviklingen, hvor stadigt større besætninger fordrer en stadig mere effektiv og tæt monitorering, en faglig opdateret viden samt mulighed for hurtig indsats for at sikre dyrenes sundhed og velfærd.

Skulle dette skrækscenarie blive en virkelighed, vil regeringen og dens forligspartier sætte helt centrale områder som fødevarer sikkerhed og dyrevelfærd på spil, ligesom det vil få alvorlige konsekvenser på medicinforbrug og udvikling af antibiotikaresistens til skade for folkesundheden.

Dyrlægen kan som den eneste fagperson tage anden mands dyr i behandling og er ifølge dyrlægelovens kapitel 3, § 8, forpligtet via sit dyrlægeløfte til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed. Praktiserende dyrlæger kan ikke udvise disse egenskaber ved et overfladisk og fraktioneret kendskab til besætningerne.

De danske dyrlæger kan under ovennævnte betingelser *ikke* sikre og stå inde for den ønskede kvalitet af såvel fødevarer sikkerhed (herunder resistensudvikling) og dyrevelfærd.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Skjoldager', written in a cursive style.

Arne Skjoldager
Formand for Den Danske Dyrlægeforening